

**ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА
1899**

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ СПОСОБІВ І ТЕХНОЛОГІЙ ЗБЕРЕЖЕННЯ ГЕОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА Й ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОВНОТИ ЕФЕКТИВНОГО, ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧОГО ВИЙМАННЯ ЗАПАСІВ ВУГІЛЛЯ В ЗАХІДНОМУ ДОНБАСІ

**Робота відзначена Державною премією
України в галузі науки і техніки (1998 р.)**

СЕРІЙНА РОЗРОБКА

РОЗРОБНИКИ: проф. Бондаренко В.І., акад. НАН України Півняк Г.Г., проф. Заїка В.Т.,
Садовенко І.О., проф. Халимендик Ю.М. (НГУ); к.т.н. Головчанський І.Є.,
к.т.н. Разводов А.Г., к.т.н. Шміголь В.В. (ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»)

СУТНІСТЬ ПРОЄКТУ

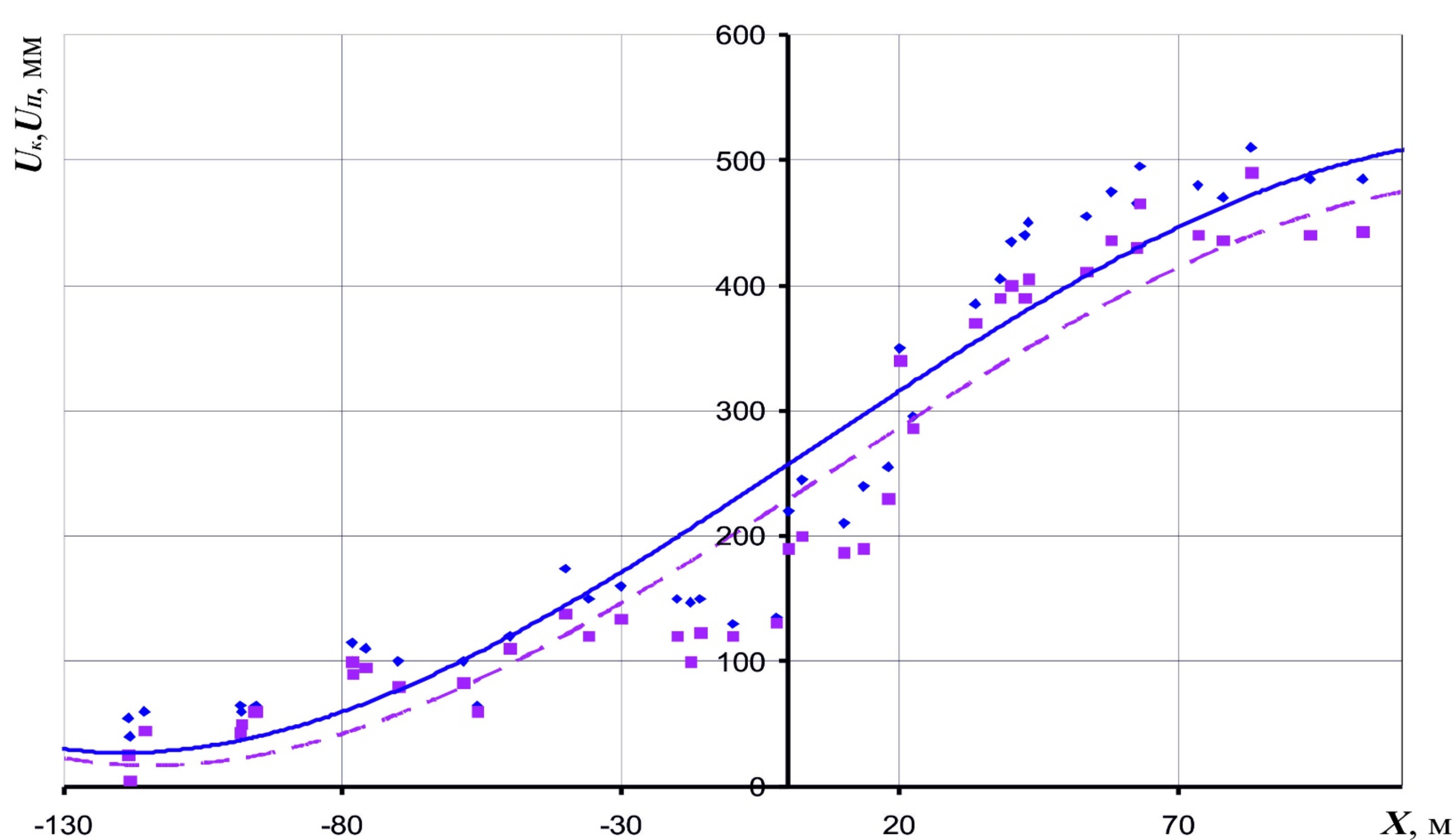
Теоретично обґрунтована й практично вирішена проблема збереження геологічного середовища, енергозбереження та повноти виймання запасів вугілля за рахунок впровадження новітніх технологій безціликових систем розробки вугільних пластів з урахуванням згладжування градієнтів поля проникності й напруження

ПРАКТИЧНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Уперше в Західному Донбасі проведені масштабні натурні виміри проникності надробленого масиву (шахти «Степова», «Першотравнева», «Павлоградська», «Тернівська»). Розкриті нові резерви водозахисних властивостей породного масиву над очисними й підготовчими виробками за рахунок формування пластичного шару порід, створення зворотних фільтраційних зон, гравітаційного ефекту в породній покрівлі

Уперше в гірничій практиці, на основі випереджальних модельних розрахунків, впроваджена технологія синхронізації гірничих підпрацювань і дренажного захисту поверхні від підтоплення (поля шахт «Самарська», «Павлоградська»).

Впроваджена новітня технологія закріплення, що включає одночасну подачу хімічних реагентів та електричного струму через електроди-ін'єктори, зміну полярності, чередування реагентів, обробку масиву магнітним полем і рядом інших елементів, що ініціюють глибину й якість структурних зв'язків.

Зміна зсуву покрівлі (—) та підшови (----) у площині пласта

ПЕРЕВАГИ

Створений унікальний комплекс технологічних рішень зі збереження цілісності гірського масиву, що підвищує рівень безпеки гірничих робіт і технологій з ліквідації прориву бучакських пісків

Впроваджена новітня технологія безціликової системи розробки вугільних пластів

Впроваджений комплекс засобів нового технічного рівня при видобуванні тонких вугільних пластів.

ОБЛАСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Шахти вугледобувної промисловості України та за кордоном.

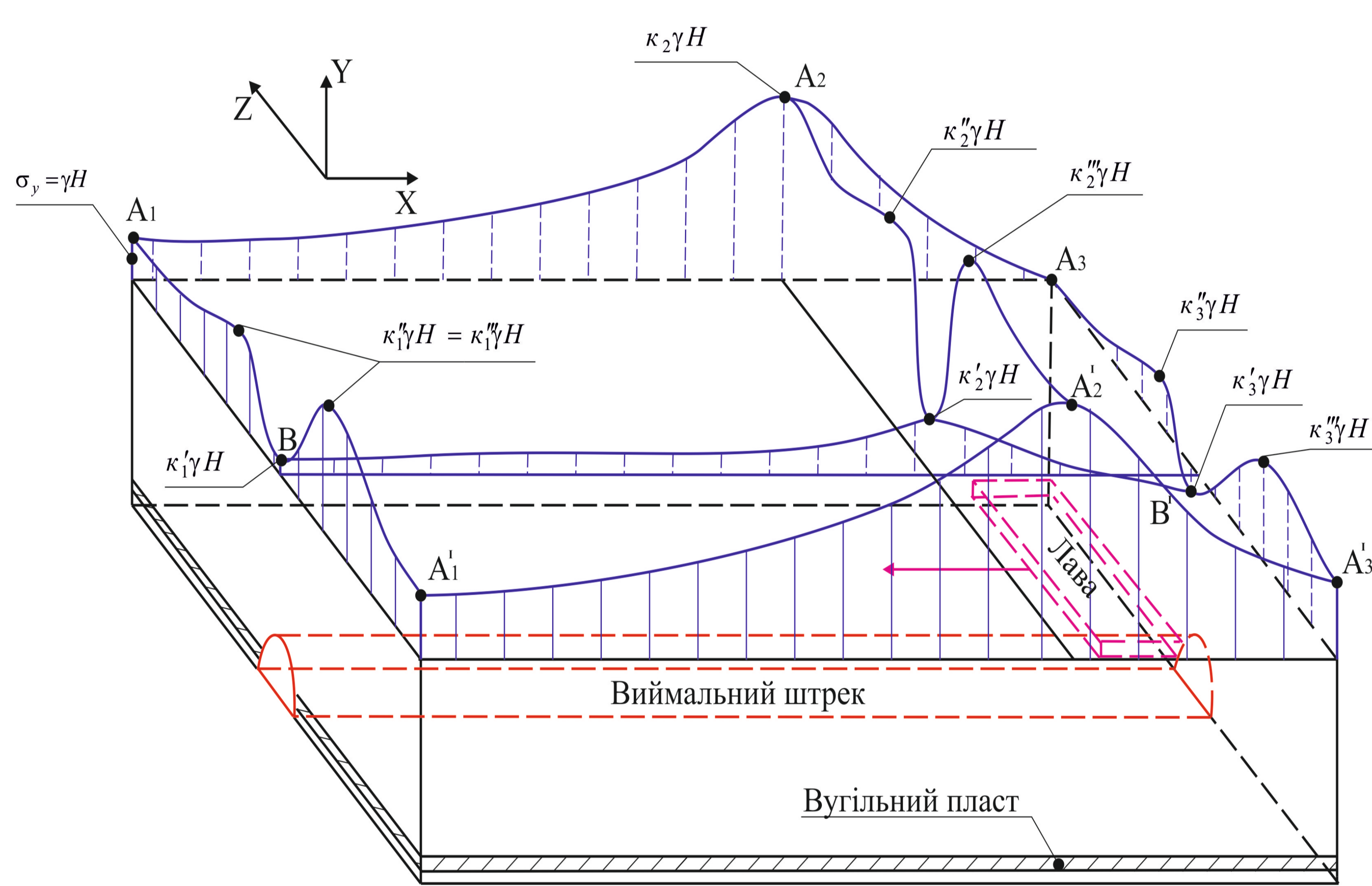

Схема розподілу вертикальних напружень

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ СПОЖИВАЧА

Уперше створені геотехнічні умови проведення й підтримання без ціликів магістральних виробок глибоких горизонтів, що у сполученні з технологією переходу тектонічних порушень дозволили додатково видобути 12,5 млн т. вугілля. Розроблений і впроваджений комплекс технічних засобів нового технічного рівня (КТЗ ЗОЕ) щодо збору й обробки інформації з електропостачання, що представляє собою розподілену, територіально й функціонально, дворівневу локальну систему.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Сумарний економічний ефект від впровадження розробок перевищив 185 млн грн

ЗАХИЩЕНІСТЬ

Оригінальність усіх розробок підтверджується 10 авторськими свідоцтвами на винаходи й патентами та 2 науковими відкриттями, зокрема відкриттям №12 «Закономірність омоноличування рихлих водонасичених пісків». Сутність роботи відображають 4 монографії, 79 брошур і статей.

НТУ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19
Тел./ф.: +38(056)744-62-11, +38(056)247-32-09

E-mail: v_domna@yahoo.com

www.nmu.org.ua

www.technology.nmu.org.ua